

**Uchwała Nr VII/49/2011
Rady Gminy Inowłódz
z dnia 19 maja 2011 r.**

**w sprawie uchwalenia Programu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar
przemocy w rodzinie w Gminie Inowłódz**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 142 146, Nr106, poz. 675), oraz art. 6, ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, Dz. U. z 2009 r. Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842) Rada Gminy Inowłódz uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Inowłódz, który stanowi załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Inowłódz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Gminy.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr inż. Marek Leszczyński

Załącznik do Uchwały Nr VII/49/2011
Rady Gminy Inowłódz
z dnia 19 maja 2011 roku

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE GMINY INOWŁÓDZ

Inowłódz, kwiecień 2011 r.

I. WPROWADZENIE

Nie ma kraju czy społeczności nie dotkniętej przemocą. Jest obecna w domach, szkołach, w pracy i instytucjach oraz mediach. Jest uniwersalnym problemem, który zagraża życiu, zdrowiu i poczuciu komfortu psychicznego. Światowa Organizacja Zdrowia definiuje przemoc jako celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu lub przeciwko grupie lub społeczności, co powoduje lub jest prawdopodobnie, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie, śmierć, ból psychologiczny, zaburzenia w rozwoju lub depryzację.

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

- przemoc fizyczna-popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie ręką, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucenie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.,

- przemoc psychiczna – wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.,

- przemoc seksualna - wymuszanie pożycia seksualnego i praktyk seksualnych, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych i inne,

- przemoc ekonomiczna - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.,

Na terenie Gminy Inowłódz przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Skuteczne przeciwdziałanie i zwalczanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy różnych służb i budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program powstał na podstawie diagnozy środowiska przedstawionej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Inowłódz na lata 2008-2013. Założenia programu są zgodne z misją samorządu lokalnego w sprawie rozwiązywania problemów społecznych. Program został przygotowany na podstawie celów strategicznych i szczegółowych zawartych w strategii.

W programie uwzględnia się zasady określone w:

1. Ustawie z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j. t. Dz. U. z 2007 r. nr 70, poz.473 z późn. zm.),
2. Ustawie z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),

3. Ustawie z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2009 r. nr 175, poz. 1362 z późn. zm.)

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE INOWŁÓDZ

Z danych ewidencji ludności (stan na 31 grudnia 2010 r.) wynika, że w Gminie Inowłódz zamieszkuje 3950 mieszkańców, z czego 52,58 % stanowią kobiety. Dominującą grupą wiekową są mieszkańcy w wieku produkcyjnym, tj. kobiety w wieku między 18 a 60 rokiem życia oraz mężczyźni między 18 a 65 rokiem życia – osób. Szczegółowe dane dotyczące struktury wiekowej przedstawia tabela.

Tabela. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Inowłódz w roku 2010.

Przedział wieku	Liczba ogółem
0-17 lat	724
18-60 lat (kobiety)	1178
18-65 lat (mężczyźni)	1289
61 lat i więcej (kobiety)	528
66 lat i więcej (mężczyźni)	231
RAZEM	3950

Z danych Komisariatu Policji w Czerniewicach (stan na 31 grudnia 2010 r.) wynika, że w roku 2009 przeprowadzono 28 interwencji domowych, w tym 8 dotyczących przemocy w rodzinie – założono 1 Niebieską Kartę, a w 2010 r. policjanci interweniowali 20 razy w tym 7 dotyczących przemocy w rodzinie – założono 3 Niebieskie Karty. Wśród podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej w 2009 r. 2 rodziny objęto pomocą z uwagi na występującą przemoc lub założono Niebieskie Karty, a w roku 2010 wsparcia z tego tytułu udzielono 4 rodzinom. W rejestrach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2009 i 2010 roku figurowało 16 osób zgłoszonych przez członków rodziny, pracowników socjalnych, policję, kuratorów oraz inne osoby celem rozpoczęcia procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu. Na podstawie zebranych danych ustalono, że we wszystkich zgłoszeniach pojawiają się informacje dotyczące wszczynania awantur, używania siły fizycznej, wyzwisk, popychania i szarpania oraz wyganiania innych członków rodziny przez osoby zgłaszane.

III. ZAŁOŻENIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Założenia systemu:

- podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy oraz zapewnienie osobom doznającym przemocy,
- rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc,

- integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie,
- stosowanie jednoznacznych przekazów, które mówią, że nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka, nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej,
- rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy i podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy.

2. Zadania własne Gminy Inowłódz w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj.:

- opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Inowłódz,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- utworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego, który na terenie gminy Inowłódz będzie prowadził: diagnozę problemu przemocy w rodzinie, podejmował działania w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, inicjował interwencje w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechniał informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy na terenie gminy Inowłódz oraz inicjował działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

3. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w Gminie Inowłódz

Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego, w skład którego wchodzi przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowłodzu, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowłodzu, Komisariatu Policji w Czerniewicach, Zakładów Opieki Zdrowotnej, Oświaty, oraz Kuratorzy Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz., Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między Wójtem Gminy Inowłódz, a podmiotami działającymi w Zespole.

4. Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie wraz z potencjałem organizacyjnym,
- zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin,
- instrumenty pomocowe i sieć wsparcia,
- Zespół Interdyscyplinarny
- media

IV. ZASOBY GMINY INOWŁÓDZ W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowłodzu
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowłodzu.
- Komisariat Policji w Czerniewicach.
- Zakłady Opieki Zdrowotnej działające na terenie gminy – NZOZ „INMED” w Inowłodzu, NZOZ „KAMED w Spale
- Placówki oświatowo – wychowawcze i wsparcia dziennego: Publiczne Gimnazju w Inowłodzu, Publiczne Szkoły Podstawowe w Inowłodzu, Brzustowie i Królowej Woli, Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Wsparcia Dziennego – Świetlica Środowiskowa w Spale.
- Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz.
- Prokuratura Rejonowa w Tomaszowie Maz.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Maz. – Ośrodek Interwencji Kryzysowej

V. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ PRZECIWDZIAŁAJĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE

- Negatywne wzorce zachowań.
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
- Problemy alkoholowe członków rodzin.
- Słaba kondycja ekonomiczna rodzin.
- Nieumiejętność rozwiązywania konfliktów w rodzinach.
- Brak świadomości dotyczących możliwości rozwiązania swoich problemów za pomocą mediacji rodzinnych.
- Brak działalności specjalistów w zakresie mediacji rodzinnych.

VI. CELE PROGRAMU

Cel 1

Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczenie zaburzeń życia społecznego związanych z występowaniem przemocy.

Zadanie:

- a) **Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją.**

Działanie:

- Prowadzenie zajęć wychowawczych oraz zajęć informacyjno-edukacyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych oraz w programach pracy środowiskowej,

- Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym, modelujących właściwe zachowanie lidera, opiekuna, wychowawcy,
- Opracowywanie i realizacja innowacyjnych programów szkolnych w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy realizowanych na terenie szkół,
- Promowanie mediacji rodzinnych jako formy rozwiązywania konfliktów,
- Wprowadzenie zajęć wychowawczych dotyczących nieagresywnego rozwiązywania konfliktów oraz porad prowadzonych w Punkcie Konsultacyjnym.
- Objęcie rodzin dysfunkcyjnych opieką społeczną.

b) Promowanie nieagresywnych zachowań w mediach (prasa, telewizja, radio, Internet).

Działanie:

- Współpraca z mediami.
- Kampanie informacyjne.

Adresaci:

- Dzieci i młodzież, dorośli, rodziny, społeczność lokalna, przedstawiciele mediów.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych,
- liczba dzieci objętych edukacją,
- liczba osób dorosłych objętych poradnictwem,
- liczba rodzin objętych działaniami wspierającymi i edukacyjnymi.

Cel 2

Zatrzymanie sytuacji przemocy – zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie:

Zadanie:

- a) Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i pozostającym w rodzinie, w dotychczasowym miejscu zamieszkania lub pobytu.**

Działanie:

- Poradnictwo medyczne (zakłady opieki zdrowotnej), psychologiczne, pedagogiczne, prawne, w zakresie pomocy społecznej.
- Funkcjonowanie Interdyscyplinarnego Zespołu do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- Rozpowszechnienie telefonu zaufania: Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy „Niebieska linia” Tel. 801-120-002.

- Promowanie i realizacja „Niebieskiej Karty” zakładanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policję, Gminna komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz lekarzy w Zakładach Opieki Zdrowotnej.

b) Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania, pobytu lub rodziny.

Działanie:

- Udzielenie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej zlokalizowanych na terenie województwa łódzkiego oraz ośrodkach wsparcia.
- Przeprowadzenie rozmów profilaktycznych z osobami nadużywającymi alkohol i stosującymi przemoc oraz doświadczającymi przemocy.
- Przesyłanie wniosków do Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz. o obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu i stosowaniem zaburzeń porządku i demoralizacji nieletnich.
- Przesyłanie wniosków do Sadu w Tomaszowie Maz. O wgląd w sytuację małoletnich.
- Opracowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych wśród mieszkańców o możliwych formach pomocy.

Adresaci:

- osoby dotknięte przemocą, w szczególności ofiary i świadkowie przemocy

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba osób objętych poradnictwem oraz pomocą i wsparciem.

Cel 3

Wychodzenie z sytuacji przemocy – zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.

Zadanie:

- a) Działania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Tomaszowie Maz.**

Działanie:

- Współpraca ze Starostwem Powiatowym w Tomaszowie Maz. w zakresie kierowania osób doświadczających przemocy do ośrodków wsparcia.
- Kierowanie sprawców przemocy do programów psychokorekcyjnych.

Adresaci:

- sprawcy przemocy, ofiary przemocy

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba sprawców przemocy objętych działaniami, liczba ofiar przemocy objętych działaniami.

Cel 4

Poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy oraz monitorowanie występowania przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych oraz efektywności podejmowanych działań.

Zadanie:

- a) Oddziaływania na osoby zajmujące się zawodowo lub społecznie, pośrednio lub bezpośrednio, przemocą w rodzinie, w tym na organizacje pozarządowe.**

Działanie:

- Poradnictwo psychologiczne, rodzinne, socjalne.
- Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Konferencje i kampanie społeczne.

- b) Oddziaływanie na społeczności lokalne w celu włączenia społeczności w system monitorowania zjawisk związanych z występowaniem przemocy.**

Działanie:

- Funkcjonowanie Interdyscyplinarnego zespołu do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz grup roboczych.
- Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w społecznościach szczególnie zagrożonych przemocą.

Adresaci:

- Instytucje i służby zajmujące się zawodowo lub społecznie przemocą (policja, kuratorzy, sądy).
- Organizacje pozarządowe, środowiska lokalne, pedagodzy, psychologowie, wychowawcy przedszkoli, pracownicy socjalni.

Lp	ZADANIE	OPIS ZADANIA	TERMIN	REALIZATOR
1	Uchwała w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania	Uchwała określająca zadania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, definiująca skład zespołu oraz częstotliwość jego spotkań	2011 r.	Rada Gminy Inowłódz
2	Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego	Zespół Interdyscyplinarny zostanie powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Inowłódz, w skład Zespołu wejdą przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowłodzu, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowłodzu, Komisariatu Policji w Czerniewicach, NZOZ-ów, Placówek Oświatowych oraz Kuratorzy Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz.	2011 r.	Wójt Gminy Inowłódz
3	Pierwsze spotkanie Zespołu Interdyscyplinarnego	Wybór przewodniczącego Zespołu, złożenie oświadczeń o treści określonej w ustawie - z art. 9c, ust.3	2011 r.	Wójt Gminy Inowłódz
4	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobiegania zjawisku, - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach, - rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,	od 2011 r.	Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego

		- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy, - prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.		
5	Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie	- kierowanie ofiar przemocy do ośrodków wsparcia samorządowych punktów profilaktycznych działających na terenie miasta, - praca socjalna z osobami doznającymi przemocy.	od 2011 r.	Zespół Interdyscyplinarny
6	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	- systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie	od 2011 r.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
7	Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-edukacyjne	- rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród społeczności lokalnej, - dostarczenie informacji o instytucjach udzielających wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.	od 2011 r.	Zespół Interdyscyplinarny i członkowie grup roboczych oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Źródłami finansowania wymienionych w Programie zadań i działań są środki własne Gminy przewidziane w planie finansowym poszczególnych jednostek organizacyjnych Gminy Inowłódz, przy czym środki na obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego przewidziane są w planie finansowym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowłodzu.